

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI SYSTEMU DOSKONALENIA
JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W UNIWERSYTECIE OPOLSKIM
W ROKU AKADEMICKIM 2019/2020**

Spis treści

Informacje wstępne	2
I. NAUCZANIE ZDALNE.....	3
1. Narzędzia stosowane w nauczaniu zdalnym i szkolenia w zakresie ich wykorzystania ..	4
2. Forma prowadzenia zajęć zdalnych	5
3. Zgodność realizacji zajęć dydaktycznych z ustalonym planem studiów na rok akademicki 2019/2020 w semestrze letnim.....	7
4. Monitoring zajęć prowadzonych w trybie zdalnym	8
5. Zmiany sposobów weryfikacji efektów uczenia się w kartach przedmiotów.....	9
6. Zajęcia zdalne w roku akademickim 2020/2021- dostosowanie programów studiów do nauczania zdalnego.....	10
7. Zalety i wady nauczania zdalnego	10
II. UMIĘDZYNARODOWIENIE	13
III. PUBLICZNY DOSTĘP DO INFORMACJI O PROGRAMIE STUDIÓW, WARUNKACH JEGO REALIZACJI I OSIĄGANÝCH REZULTATACH.....	18
IV. DOBRE PRAKTYKI	20
V. WNIO SKI I REKOMENDACJE.....	23

Informacje wstępne

Podstawowe cele i zadania Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia w roku akademickim 2019/2020 realizowane były przez Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia i wchodzące w jego skład: Uczelnianą Komisję ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Uczelnianą Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia. Podstawowym celem Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia było utrzymanie nauczania na najwyższym poziomie, zgodnie z obowiązującymi założeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (PRK). Cel ten realizowany był z uwzględnieniem specyfiki wydziałów i jednostek ogólnouczelnianych, prowadzących działalność dydaktyczną. Dążąc do osiągnięcia wyżej wymienionego celu członkowie Uczelnianego Zespołu ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia aktywnie uczestniczyli w pracach między innymi Rektorskiej Komisji ds. kształtowania polityki dydaktycznej w Uniwersytecie Opolskim, Komisji ds. przyznawania nagród Quality, w tworzeniu wytycznych dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim oraz dla opracowania projektów programów studiów. Podejmowano prace nad dostosowaniem treści procedur jakości kształcenia do aktualnych wymogów wynikających z Ustawy o szkolnictwie wyższym oraz wewnętrznych aktów prawnych Uniwersytetu Opolskiego. Rozwijano współpracę z wydziałowymi zespołami ds. jakości kształcenia oraz zespołami jednostek ogólnouczelnianych prowadzących działalność dydaktyczną. Podejmowane w roku akademickim 2019/2020 działania w zakresie doskonalenia jakości kształcenia zostały przedstawione w sprawozdaniu z działalności systemu doskonalenia jakości kształcenia.

Sprawozdanie jest podsumowaniem funkcjonowania Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia w roku akademickim 2019/2020 w ramach poszczególnych obszarów podlegających monitorowaniu. Sprawozdanie z oceny jakości kształcenia jest istotnym elementem Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia i podstawą dla systematycznego i kompleksowego gromadzenia, analizy, oceny i wykorzystania danych na temat jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.

Sprawozdanie za rok akademicki 2019/2020 zostało sporządzone na podstawie wydziałowych sprawozdań oceny jakości kształcenia oraz sprawozdań jednostek ogólnouczelnianych prowadzących działalność dydaktyczną. Pomimo wytycznych zawartych w obowiązującym kwestionariuszu sprawozdania na rok akademicki 2019/2020, opracowania przygotowane przez poszczególne Wydziały znacząco różniły się od siebie, nie tylko pod względem struktury, formy i zakresu analizowanych danych, ale również szczegółowości

dokonanej analizy. Niektóre sprawozdania, choć wyczerpujące, mogłyby charakteryzować się większym stopniem szczegółowości (np. podaniem konkretnych rozwiązań, na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.) We wszystkich sprawozdaniach wydziałowych 2019/2020 poddano analizie trzy obszary związane z jakością kształcenia:

1. Nauczanie zdalne
2. Umiejdzynarodowienie
3. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.

I. NAUCZANIE ZDALNE

Zajęcia zdalne wymuszone przez wprowadzenie zasad zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 odbywały się w roku akademickim 2019/2020 od 11 marca 2020 roku i trwają o dnia dzisiejszego. Jest to już drugi semestr nauki zdalnej w Uniwersytecie Opolskim. Proces nauczania zdalnego w Uniwersytecie Opolskim w roku akademickim 2019/2020 regulowały następujące wewnętrzne akty prawne:

- Zarządzenie nr 22/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 10 marca 2020 r. w sprawie: szczególnych rozwiązań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 wśród pracowników, studentów, doktorantów i słuchaczy Uniwersytetu Opolskiego
- Zarządzenie nr 52/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 19 maja 2020 r. tj. z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
- Zarządzenie nr 56/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego Zarządzenia nr 52/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
- Zarządzenie nr 59/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 27 maja 2020 r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych poza siedzibą uczelni z wykorzystaniem technologii informatycznych
- Zarządzenie nr 65/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia nr 59/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych poza siedzibą uczelni z wykorzystaniem technologii informatycznych

- Zarządzenie nr 132/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia nr 52/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Na podstawie analizy sprawozdań można stwierdzić, że wszystkie wydziały przystosowały się do w/w Zarządzeń Rektora UO i do nowej formy prowadzenia zajęć dydaktycznych.

1. Narzędzia stosowane w nauczaniu zdalnym i szkolenia w zakresie ich wykorzystania

W pierwszym etapie realizacji zajęć w formie zdalnej nauczyciele akademicy wykorzystywali bogaty zestaw różnorodnych narzędzi. W sprawozdaniach wydziałowych wskazywano, że najczęściej stosowanymi narzędziami w nauczaniu zdalnym były platformy: MS Teams oraz Moodle, a także poczta elektroniczna. Ponadto w niektórych przypadkach wykorzystywano inne platformy edukacyjne takie jak Zoom, Google Meet oraz Google Docs, Hangouts, Discord, CiscoWebex, FreeConferenceCall, Mumble. Korzystano także (Wydział Nauk Społecznych, Wydział Ekonomiczny) z platformy e - learningowej „Estudia”. Platforma jest dostępna na stronie studia.uni.opole.pl. Dodatkowo bardzo intensywnie wykorzystywane były media społecznościowe Skype, Facebook, WhatsApp. Youtube. W wielu przypadkach nauczyciele akademicy komunikowali się ze studentami poprzez prywatne strony internetowe. W maju 2020 r. ukazało się Zarządzenie nr 52/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 19 maja 2020 r. tj. z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w którym rekomendowano prowadzenie zajęć z zastosowaniem platformy MS Teams lub Moodle. Dopuszczano także stosowanie innych narzędzi do nauczania zdalnego, ale po uprzednim zaakceptowaniu tego narzędzia przez koordynatora kierunku oraz pod warunkiem, że nie wymagają one ponoszenia dodatkowych kosztów po stronie Uniwersytetu Opolskiego oraz studentów. Pracownicy dostosowali się do rekomendacji zawartych w w/w zarządzeniu i większość z nich rozpoczęła nauczanie zdalne za pomocą platformy MS Teams. Ze sprawozdań wydziałowych wynika, że tylko niewielka liczba nauczycieli akademickich, (były to pojedyncze przypadki), otrzymała pozwolenie na korzystanie z innych narzędzi prowadzenia zajęć zdalnych. (Moodle, poczta e-mail UO oraz dysk UO).

Nauczyciele akademicy mogli doskonalić umiejętności prowadzenia zajęć w formie zdalnej poprzez udział w różnego rodzaju szkoleniach i konsultacjach. W sprawozdaniach wydziałowych wskazywano między innymi na:

- szkolenia w zakresie pracy ze studentami z wykorzystaniem platformy MS Teams. Szkolenia były prowadzone przez Panią dr hab. Katarzynę Książek prof. UO,

Pełnomocnik Rektora UO ds. e-learningu. Na stronie internetowej Uniwersytetu Opolskiego zamieszczone były instrukcje obsługi tej platformy. Z takiej formy szkolenia skorzystała większość nauczycieli akademickich. Korzystano także z informacji zawartych na stronie: <https://centrum.uni.opole.pl/microsoft-teams/>.

- szkolenia organizowane na wydziałach, we własnym zakresie. Tworzone były grupy szkoleniowe, organizowano cykle spotkań indywidualnych oraz grupowych zarówno na początku zdalnego nauczania, jak też bezpośrednio przez rozpoczęciem okresu zaliczeń i egzaminów. Szkolenia prowadzone były przez pracowników wydziału. (Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej UO; Wydział Ekonomiczny, Wydział Filologiczny)
- szkolenia z wykorzystania metod nauczania zdalnego organizowane przez Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w ramach projektu pn. Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego PO WER 2014-2020 Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Wśród szkoleń znalazł się m. in.: Moduł umiejętności informatycznych, a w nim szkolenia: Blended learning w dydaktyce akademickiej (projektowanie i prowadzenie kursu online); Nowe technologie w Dydaktyce Akademickiej - multimedia, e-learning. Szkolenia trwają od 2019 i prowadzone są nadal. (Wydział Nauk Społecznych, Wydział Prawa i Administracji, Wydział Przyrodniczo-Techniczny)
- konsultacje prowadzone przez koordynatorów kierunków w trybie indywidualnym jak i w małych zespołach liczne szkolenia i instruktaże w zakresie poszczególnych zastosowań platform edukacyjnych oraz technik dydaktyki zdalnej. Wielokrotnie działano w trybie „na żądanie” w sytuacji indywidualnego zapotrzebowania ze strony prowadzącego, organizowano spotkanie mające na celu zaspokojenie powstałej potrzeby. (Wydział Filologiczny).
- Istotne znaczenie miała koleżeńska pomoc, która wśród pracowników odbywała się na zasadzie bezinteresownej współpracy, przekazywania sobie nawzajem potrzebnych informacji.

2. Forma prowadzenia zajęć zdalnych

Zdalna forma nauczania odbywała się w trzech dopuszczonych przez decyzję Prorektora i zarządzeniach Rektora Uniwersytetu Opolskiego, trybach:

- Synchronicznym-wówczas udział prowadzących zajęcia jak i studentów przebiegał w tym samym czasie, ale w innych miejscach. Ten tryb nauczania wymagał, aby prowadzący i studenci byli dostępni jednocześnie. Wymagało to absolutnej synchronizacji czasowej wszystkich osób biorących udział w zajęciach dydaktycznych.

- Asynchronicznym-studenci nie musieli uczestniczyć w zajęciach jednocześnie z prowadzącym. Student samodzielnie realizował proces zdobywania wiedzy i umiejętności, w oparciu o wskazaną literaturę przedmiotu oraz materiały dydaktyczne dostarczane przez prowadzącego przedmiot.
- Konsultacji poprzez kontakt telefoniczny, mailowy lub poprzez popularne serwisy społecznościowe, takie jak Facebook, WhatsApp. Youtube itp.

W sprawozdaniach wydziałowych wskazywano, że w pierwszych dwóch miesiącach nauczanie zdalne prowadzone było w formie asynchronicznej. W kolejnych miesiącach w formie synchronicznej wspomaganą konsultacjami ze studentami poprzez telefon czy pocztę e-mail oraz w oparciu o materiały dydaktyczne przekazywane za pomocą dostępnych narzędzi komunikowania się ze studentami. Forma, w jakiej prowadzono zajęcia zdalnie zależała w dużej mierze od specyfiki przedmiotu. Dziekani odpowiadając na pytanie zawarte w sprawozdaniu, w jakim stopniu zajęcia zdalne odbywały się w formie synchronicznej, a w jakim stopniu w formie asynchronicznej udzielili następujących odpowiedzi:

Wydział Chemii	W początkowej fazie przeważała forma asynchroniczna, natomiast później forma synchroniczna. Forma zajęć uzależniona była od specyfiki zajęć, wykłady prowadzone były w formie synchronicznej, natomiast konwersatoria, seminaria, laboratoria w formie mieszanej.
Wydział Ekonomiczny	Około 50% zajęć odbywało się w formie synchronicznej.
Wydział Filologiczny	Proporcja zajęć synchronicznych do asynchronicznych może być przedstawiona matematycznie, jako 40 – 60% z przewagą technik asynchronicznych.
Wydział Lekarski	Zajęcia zdalne najczęściej odbywały się w formie synchronicznej, spotkania z prowadzącym zajęcia poprzez wideokonferencję i na czacie, rzadziej w formie asynchronicznej poprzez udostępnianie studentom materiałów dydaktycznych.
Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki	Całość zajęć na kierunkach matematyka i informatyka odbyła się w formie synchronicznej, a na fizyce około 80%, pozostałe w formie asynchronicznej.
Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej	90% zajęcia w formie synchronicznej; 10% w formie asynchronicznej.
Wydział Nauk Społecznych	Początkowo działania miały charakter wyspowy, a kształcenie było głównie asynchroniczne. W trzecim etapie, umownie na UO od 25 maja 2020 r., nauczyciele akademicy i studenci mogli korzystać już tylko i wyłącznie z licencjonowanych narzędzi do nauki zdalnej, tj. z platformy Ms Teams, pomocniczo Moodle, poczta e-mail UO, dysk UO. Praca odbywała się od 25 maja wyłącznie w trybie synchronicznym.
Wydział Prawa i	Trudno jednoznacznie określić. Część nauczycieli realizowała

Administracji	zajęcia w formie synchronicznej, część w formie asynchronicznej. W przypadku formy synchronicznej należy zauważyć, że oprócz zwykłego udostępniania materiałów i prowadzenia korespondencji elektronicznej część nauczycieli skupiła się na przygotowaniu pełnych kursów z ćwiczeniami na platformie Moodle, tworząc tym samym bogatą bazę, dającą podstawy do wykorzystania e-learningu w dalszej perspektywie.
Wydział Przyrodniczo-Techniczny	Synchronicznie i stacjonarnie ok. 60%, asynchronicznie ok.40%. Po 25.05.2020r. część zajęć laboratoryjnych odbywała się w formie stacjonarnej z zachowaniem reżimu sanitarnego.
Wydział Sztuki	W okresie 11.03-31.03.2020 r. w formie synchronicznej przeprowadzono 38% zajęć a w formie asynchronicznej 62%. W okresie od 01.04.-30.04.2020r w formie synchronicznej przeprowadzono 64% zajęć w asynchronicznej 36% W okresie od 04.05-19.06.2020r w formie synchronicznej 85% a w formie asynchronicznej 15% zajęć.
Wydział Teologiczny	Zdecydowana większość zajęć odbywała się w formie synchronicznej
Studium Języków Obcych	Można określić, iż początkowym okresie (marzec – kwiecień), relacja formy synchronicznej do asynchronicznej wynosiła 60% / 40% W kolejnym etapie (maj – czerwiec) relacja ta wynosiła ok. 80% / 20%.
Studium Wychowania Fizycznego i Sportu	Zajęcia takie jak tańce towarzyskie, Pilates, Zumba, Aerobik w formie synchronicznej, pozostałe, jak np. gry zespołowe, badminton, tenis stołowy, grupy turystyczne, itd. w formie asynchronicznej.

Opracowanie na podstawie wydziałowych sprawozdań z realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia w roku akademickim 2019/2020.

3. Zgodność realizacji zajęć dydaktycznych z ustalonym planem studiów na rok akademicki 2019/2020 w semestrze letnim

Nie wszystkie zajęcia prowadzone w trybie zdalnym, zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych przebiegały zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem na semestr letni roku akademickiego 2019/2020. Podawane przyczyny takiej sytuacji były zróżnicowane w zależności od specyfiki kierunków prowadzonych na poszczególnych wydziałach. Niemniej jednak zdecydowana większość dziekanów deklarowała, że zajęcia odbywały się zgodnie z ustalonym planem zajęć. Niewielkie trudności w utrzymaniu zgodności prowadzonych zajęć z planem wystąpiły jedynie w pierwszych tygodniach przejścia na nauczanie zdalne. Spowodowane to było sytuacją absolutnego zaskoczenia, wyborem przez część nauczycieli akademickich formy nauczania asynchronicznego a także wystąpieniem trudności w dostosowaniu harmonogramu do możliwości technicznych

zarówno pracowników jak i studentów. Należy podkreślić, że w wielu przypadkach nauczanie asynchroniczne odbywało się na wyraźne życzenie studentów, którzy zgłaszali problemy z dostępem do Internetu, co uniemożliwiało im uczestniczenie w zajęciach w czasie rzeczywistym.(WPiA) W przypadku wystąpienia odchyień w faktycznym przebiegu zajęć od planu, Dziekani i koordynatorzy kierunków na bieżąco informowali studentów o wystąpieniu zmian w planie zajęć. Najwięcej zmian w planie dotyczyło zajęć laboratoryjnych oraz zajęć ćwiczeniowych, które wymagały realizacji w obiektach Uczelni. Zajęcia te po uzgodnieniu z prowadzącymi i studentami realizowane były w innym terminie. Podsumowując można stwierdzić, że pomimo trudności występujących z realizacją niektórych efektów uczenia się zawartych w kartach przedmiotów, wszystkie zajęcia z wyjątkiem niektórych praktyk przewidzianych w programie studiów, zostały przeprowadzone w terminie i uzyskano zakładane efekty uczenia się. O trudnościach związanych z realizacją praktyk w terminie wskazanym w programie studiów, wyraźnie sygnalizowały takie wydziały jak: Wydział Nauk Społecznych; Wydział Teologiczny; Wydział Prawa i Administracji. Występujące trudności udało się przezwyciężyć, praktyki zostały zrealizowane w terminie późniejszym, a efekty uczenia się osiągnięte w różnym stopniu, ale nigdy poniżej wymaganego minimum.

4. Monitoring zajęć prowadzonych w trybie zdalnym

Z analizy sprawozdań wydziałowych wynika, że na wszystkich kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim stosowano w szerokim zakresie monitoring zajęć dydaktycznych prowadzonych w trybie zdalnym. Tylko jeden Wydział podał informację, że monitoring był prowadzony w ograniczonym zakresie. Na wszystkich wydziałach wprowadzono Karty ewidencji zajęć dydaktycznych. Nauczyciele akademicy zakładali teczki przedmiotów lub foldery w swoich komputerach gromadząc w nich dokumentację zajęć zdalnych. Obowiązkowo nauczyciele akademicy rozliczenie z odbytych zajęć dokonywali na indywidualnych Kartach ewidencji zrealizowanych zajęć dydaktycznych. Karty przekazywali do dziekanatu w celu weryfikacji zgodności z planem zajęć w semestrze letnim rok akademicki 2019/2020. Z chwilą wprowadzenia w skali Uczelni obowiązku korzystania z platformy MS Teams, nauczyciele akademicy wpisywali na swoje kursy koordynatorów kierunków lub dziekanów. W ten sposób koordynatorzy lub dziekani mieli dostęp do wybranych zajęć prowadzonych za pomocą MS Teams, co dawało im możliwość prowadzenia monitoringu realizacji zajęć dydaktycznych. Dodatkowo wykorzystywano także inne formy i sposoby prowadzenia monitoringu zajęć odbywających się w trybie zdalnym. Na przykład:

- przeprowadzono ankiety wśród studentów na temat przebiegu zajęć zdalnych, (Wydział Chemii, Wydział Prawa i Administracji);

- kontakt i zapytania kierowane do starostów kierunków o przebiegu zajęć prowadzonych w trybie zdalnym. W przypadku informacji o braku realizacji zajęć, bądź niezgodności z planem zajęć, dziekani i koordynatorzy kierunków kontaktowali się bezpośrednio z prowadzącymi zajęcia, (Wydział Chemii; Wydział Prawa i Administracji);
- nauczyciele akademicy, co tydzień przesyłali kierownikowi sekcji szczegółowe sprawozdania ze zrealizowanych zajęć. Sprawozdania zawierały informacje na temat czasu oraz tematyki przeprowadzonych zajęć, (Studium Języków Obcych; Studium Wychowania Fizycznego i Sportu);
- regularne spotkania pracowników w trakcie, których analizowany był proces realizacji zajęć zdalnych. Prowadzona była także ciągła analiza opinii studentów na temat procesu realizacji zajęć zdalnych. Wyniki analizy stanowiły podstawę do wprowadzania korekt w procesie dydaktycznym. Co miesiąc sporządzany była raport z realizacji zajęć dydaktycznych prowadzonych w trybie zdalnym, (Wydział Sztuki);
- monitoring prowadził zastępca dziekana. W tym celu skonstruowany został formularz Excel, w którym nauczyciele akademicy na bieżąco zamieszczali informacje dotyczące pracy zdalnej, (Wydział Teologiczny);
- koordynatorzy kierunków na bieżąco reagowali na problemy związane z terminową realizacją zajęć, nadzorowali wszystkie konieczne zmiany w planie zajęć i umieszczali je w ogólnodostępnych miejscach na stronie internetowej wydziału, (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki).

5. Zmiany sposobów weryfikacji efektów uczenia się w kartach przedmiotów

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną oraz koniecznością prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie zdalnej koordynatorzy kierunków prowadzili przegląd zapisów dokonanych w kartach przedmiotów odnośnie potrzeby zmiany sposobu weryfikacji efektów uczenia się. Większość wydziałów nie podejmowała żadnych działań w tym zakresie. W większości nie stwierdzono konieczności wprowadzania zmian, ponieważ większość zaliczeń i egzaminów odbywała się w formach wskazanych w karcie przedmiotów a w związku z tym i sposoby weryfikacji nie uległy zmianie. W przypadkach, w których zmiana sposobu weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się była konieczna, prowadzący zajęcia wprowadzili niezbędne zmiany w kartach przedmiotów, w sekcji poświęconej charakterystyce zajęć w cyklu zajęciowym 2019/2020 semestr letni.

6. Zajęcia zdalne w roku akademickim 2020/2021- dostosowanie programów studiów do nauczania zdalnego

Koordynatorzy kierunków i dziekani podejmują dyskusje nad przystosowaniem programów studiów do nauczania zdalnego w roku akademickim 2020/2021. W związku z brakiem podstaw prawnych upoważniających do takiego działania są to raczej rozważania teoretyczne. Z rozważań tych wynika, że w większości programy studiów są tak skonstruowane, że nie będą wymagały poważniejszych zmian. W przypadku przedłużającej się sytuacji pandemicznej i konieczności realizacji nauczania w formie zdalnej, deklaruje się, że zajęcia w formie wykładów, konwersatoriów i seminariów będą odbywać się w formie zdalnej, natomiast laboratoria i zajęcia praktyczne w formie stacjonarnej z zachowaniem reżimu sanitarnego. Wydział Sztuki informuje, że nie ma możliwości opracowania programów studiów, przyjmujących, jako podstawową formę zajęć tryb zdalny umożliwiający pełną realizację treści programowych. W związku z tym opracowana została instrukcja dla studentów i nauczycieli akademickich, określająca warunki bezpieczeństwa sanitarnego obowiązującego na wydziale. Opracowane zostały również różne formy prowadzenia zajęć: bezpośrednie, hybrydowe, hybrydowe z indywidualnym dostępem do pracowni i tam gdzie jest to możliwe zdalne, umożliwiające realizację treści programowych w zmiennej sytuacji epidemicznej.

Podsumowując można stwierdzić, że na wydziałach podejmowane działania zmierzają w kierunku dostosowania programów studiów do nauczania w formie hybrydowej, dopuszczającej prowadzenie zajęć oraz formy zaliczania, egzaminowania i dyplomowania zarówno w formie zdalnej, jak i stacjonarnej z zachowaniem wszystkich wymogów reżimu sanitarnego.

7. Zalety i wady nauczania zdalnego

Pandemia spowodowana wirusem SARS-CoV-2 znacząco wpłynęła na funkcjonowanie uniwersytetów i szkół wyższych. Koniecznością stało się przejście z nauczania stacjonarnego na nauczanie zdalne. Podstawą rozpoczęcia nauczania zdalnego były akty prawne zewnętrzne jak i wewnętrzne uczelni. W Uniwersytecie Opolskim nauczanie zdalne rozpoczęło się 11 marca 2020 roku i praktycznie prowadzone jest w tej formie do dnia dzisiejszego. Ze sprawozdań wydziałowych dotyczących działań prowadzonych na rzecz doskonalenia jakości kształcenia wynika, że zarówno nauczyciele akademicy, studenci jak i administracja bardzo szybko i sprawnie dostosowali się do nowej sytuacji i nowych form pracy. Niemniej jednak wskazują zarówno zalety jak i wady tej formy pracy. Poniżej w tabeli zestawiono najczęściej wskazywane plusy i minusy prowadzenia zajęć w formie zdalnej.

Zalety nauczania zdalnego	Wady nauczania zdalnego
Nauczanie zdalne jest bardziej ekonomiczne niż stacjonarne, wygodne i elastyczne, nie wymusza konieczności przemieszczania się.	Nauczanie zdalne jest w dużym stopniu mniej efektywne niż stacjonarne z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
Nauczanie zdalne niweluje zjawisko wykluczenia społecznego – w zajęciach mają możliwość brać udział studenci niepełnosprawni ruchowo i chorzy, dla których przemieszczanie się jest utrudnione lub niemożliwe.	Mała aktywność studentów w trakcie zajęć.
Ścisłe określone i ujednolicone miejsce gromadzenia informacji i materiałów przekazywanych studentom (platforma, dysk uni), duża elastyczność i możliwości kontaktu.	Brak interpersonalnej relacji nauczyciel-student, brak bezpośredniego kontaktu, co bardzo utrudnia ćwiczenie pewnych umiejętności w przypadku konieczności pracy w grupach.
Nauczanie w trybie zdalnym przyczynia się do wzrostu samodzielnej pracy wśród studentów.	Brak komunikacji bezpośredniej (kwestia emocji i komunikacji niewerbalnej): „mówienie do czarnego ekranu”, a tym samym mniejsza rozpoznawalność studentów.
Możliwość użycia przez wykładowcę różnych narzędzi dydaktycznych pobudzających aktywność oraz gwarantujących większe zainteresowanie studenta zajęciami.	Duża anonimowość a tym samym trudność w weryfikacji realnego uczestnictwa w zajęciach.
Praca ze studentami wymaga częstszego weryfikowania efektów cząstkowych, przez co studenci uczą się bardziej systematycznie.	Trudności w przeprowadzeniu testów kontrolnych/egzaminów w sposób w pełni kontrolowany oraz w zapewnieniu równych warunków dla wszystkich.
W zajęciach większy nacisk położony jest na ich stronę merytoryczną – mniejsze znaczenie mają czynniki osobowe.	Brak odpowiednich warunków lokalowych do prowadzenia i uczestnictwa w zajęciach w domu (szczególnie po stronie studentów, którzy musieli wrócić do domów rodzinnych).
	Słaba infrastruktura uczelni, wyposażenie w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć w formie zdalnej.
	W przypadku zajęć praktycznych, ćwiczeń i warsztatów nauczanie zdalne nie zdaje egzaminu. Nabycie wiedzy i umiejętności w takich przypadkach jest utrudnione
	Obniżenie jakości interakcji między studentami a nauczycielami akademickimi.

Opracowanie na podstawie wydziałowych sprawozdań z realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia w roku akademickim 2019/2020.

Podsumowując można wskazać najczęściej sygnalizowane przez **nauczycieli akademickich** problemy związane nauczaniem zdalnym:

- Brak bezpośredniego kontaktu student-nauczyciel akademicki. Skrócony czas indywidualnej interakcji z nauczycielami akademickimi.
- Znaczący wzrost czasu pracy dydaktycznej, wykraczający poza zakres określony w przydziałach czynności nauczycieli akademickich.
- Pogorszenie stanu emocjonalnego, psychicznego i spadek motywacji zarówno wśród studentów, jak i nauczycieli akademickich.
- Nadmiar biurokracji i wysoka czasochłonność sporządzania sprawozdawczości związanej z realizacją zajęć zdalnych.
- Brak dostępu do jakościowo dobrego służbowego sprzętu wykorzystywanego w nauczaniu zdalnym, a tym samym konieczność wykonywanie zadań służbowych na prywatnych urządzeniach.
- Problemy z połączeniem internetowym w tym, niska jakość sygnału, powodująca przerywanie zajęć.
- Brak możliwości zweryfikowania uczciwości studentów podczas zaliczeń i egzaminów.
- Trudności z weryfikacją obecności studenta na zajęciach i rzetelną oceną wiedzy studenta.
- Warunki lokalowe i/lub techniczne prowadzenia zajęć z domu, znacznie utrudniają przekazywanie studentom treści zajęć zwłaszcza w sytuacji, gdy w tym samym czasie dzieci nauczycieli akademickich uczestniczą w nauczaniu zdalnym lub nie uczęszczają z powodu zamknięcia placówek do przedszkoli i żłobków.
- Brak doświadczenia pracowników w prowadzeniu zajęć zdalnie, zwłaszcza w pierwszym okresie realizacji zajęć w tej formie.
- Niepewności i poczucie zagrożenia bytu materialnego.

Problemy związane nauczaniem zdalnym, wskazywane przez **studentów** to najczęściej:

- Nadmiar materiału do zrealizowania, zwłaszcza prac pisemnych.
- Zbyt wiele spośród efektów cząstkowych weryfikowanych było poprzez wymagające dużego nakładu pracy i czasu prace pisemne, skupione głównie na parafrazowaniu treści zawartych w literaturze przedmiotu.
- Niektóre zajęcia nie były realizowane, niektóre trwały w mniejszym wymiarze godzinowym niż przewidywał harmonogram zajęć.

- Brak stałego kontaktu z częścią nauczycieli akademickich [najczęściej z tymi, z którymi ten problem występuje również w przypadku zajęć tradycyjnych].
- Trudności w uzyskaniu zwolnień z opłat przez studentów niestacjonarnych w związku brakiem realizacji zajęć w formie tradycyjnej.
- Brak dostępu do szerokopasmowego Internetu w miejscu zamieszkania, który utrudnia realizację zajęć w sposób synchroniczny.
- Brak informacji na temat sposobu realizacji przedmiotów ogólnouczelnianych (przede wszystkim kursy zmienne. Warto podkreślić, że nie wpłynęły żadne negatywne uwagi odnośnie realizacji lektoratów języków obcych).
- Brak określenia jasnych reguł nauczania przez Uniwersytet Opolski w kolejnym roku akademickim (2020/2021).
- Trudności z dostępem do urządzeń umożliwiających zdalne uczestnictwo w zajęciach (laptop, smartphone).

II. UMIEDZYNARODOWIENIE

Umiedzynarodowienie jest jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed polskim szkolnictwem wyższym. Najważniejszym celem jest przyciągnięcie do Polski studentów oraz zagranicznych naukowców, a także uczestnictwo polskich pracowników nauki w międzynarodowych programach edukacyjnych i badawczych. Duże znaczenie w osiągnięciu wyżej wymienionego celu ma doskonalenie jakości kształcenia oraz stworzenie odpowiednich warunków do studiowania, a także kompetencje i umiejętności pracowników dydaktycznych i badawczo-naukowych. Należy podkreślić, że Uniwersytet Opolski znajduje się w czołówce polskich uczelni pod względem współczynnika internacjonalizacji studentów, a także w czołówce uczelni zdobywających granty na międzynarodową mobilność studentów i pracowników programu Erasmus+.

W okresie pandemii i konieczności nauczania zdalnego, procesy umiedzynarodowienia zostały w dużym stopniu ograniczone. Realizacja procesów umiedzynarodowienia wymagała podjęcie przez władze Uniwersytetu Opolskiego stosownych działań w tym zakresie. W związku z tym ukazały się następujące wewnętrzne akty prawne regulujące proces umiedzynarodowienia w Uniwersytecie Opolskim:

- Zarządzenie nr 17/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie: wstrzymania wyjazdów i przyjazdów studentów, doktorantów i pracowników.
- Zarządzenie nr 21/2020 Rektora Uniwersytetu opolskiego z dnia 06 marca 2020 r. w sprawie: wstrzymania wyjazdów i przyjazdów studentów, doktorantów i pracowników.

Zgodnie z zarządzeniami Rektora Uniwersytetu Opolskiego wstrzymano do odwołania wszystkie zagraniczne wyjazdy służbowe pracowników Uczelni, wyjazdy zagraniczne i krajowe studentów i doktorantów Uniwersytetu Opolskiego, w tym związane z konferencjami, programami studenckimi/doktoranckimi. Wstrzymano również przyjazdy do Uczelni gości z zagranicy, w tym zarówno pracowników innych uczelni, ich studentów, doktorantów, jak i innych osób zaproszonych przez władze Uczelni. Ze względów bezpieczeństwa pracowników i studentów Uczelni zawieszono do odwołania wszelkie wydarzenia kulturalne, sportowe, naukowe, dydaktyczne itp. Pracownicy i studenci zagraniczni, którzy jeszcze przed ogłoszeniem stanu pandemii wrócili do swoich krajów, wyjechali. Studentom zagranicznym, którzy nie mogli lub z jakichś powodów nie chcieli wrócić do swoich rodzinnych krajów, uczelnia zapewniła zakwaterowanie w akademikach Uniwersytetu Opolskiego. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 32/2020 z dn. 02.04.2020 r. studenci, także zagraniczni, którzy w wyniku pandemii znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej mogli starać się o jednorazową zapomogę.

Pomimo występujących ograniczeń związanych z zaistniałą sytuacją pandemiczną większość wydziałów kontynuowało współpracę międzynarodową podjętą we wcześniejszych latach. Poniżej przedstawiono przykłady współpracy wydziałów, (które taką współpracę wskazywały w swoich sprawozdaniach) z zagranicznymi ośrodkami naukowo-dydaktycznymi:

Wydział Filologiczny
<p>Pracownicy wydziału bardzo intensywnie współpracują z partnerami zagranicznymi w ramach konsorcjum FORTHEM. Dziekan Wydziału dr E. Szymańska-Czaplak jest członkiem Komitetu Sterującego i współpracuje w ramach Misji Mobilności; jej działania koncentrują się na współpracy dydaktycznej. Z-ca Dyrektora Instytutu Językoznawstwa dr hab. K. Molek-Kozakowska koordynuje pracę laboratorium badawczego na temat wielojęzyczności oraz jest członkiem komitetu zarządzającego FIT FORTHEM; jej działania koncentrują się na współpracy naukowej. Poza projektem FORTHEM, który w roku sprawozdawczym był priorytetowy dla całego wydziału, pracownicy wydziału byli zaangażowani w realizację dwóch projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TOOLS (opracowanie materiałów dydaktycznych dla nauczycieli, 7 partnerów międzynarodowych), • Competent Student – Experienced Graduate (warsztaty rozwijające kompetencje zawodowe studentów, 5 partnerów międzynarodowych). <p>Wszystkie powyższe projekty mają związek z doskonaleniem programów kształcenia realizowanych na wydziale..</p>

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Pracownicy wydziału z Instytutu Informatyki prowadzą współpracę z takimi ośrodkami zagranicznymi jak Uniwersytet w Machesterze; Ruhr-Universität Bochum; It Network Consulting LTD w Greenford w Anglii; Uniwersytet w Genui; Lucian Blaga Iniversity of Sibiu w Rumunii. Doświadczenie i kompetencje zdobyte w ramach tej współpracy są wykorzystywane głównie w celu doskonalenia meto i form kształcenia, a także przy opracowywaniu programów studiów dla kierunku Informatyka – profil praktyczny.

Wydział Nauk Społecznych

W roku akademickim 2019/2020 Wydział Nauk Społecznych kontynuował współpracę międzynarodową podjętą we wcześniejszych latach. Pracownicy Katedry Filozofii włączyli się w prace w ramach programu Forthem, nawiązując współpracę z naukowcami z Sycylii. W Katedrze Muzykologii odbywała się współpraca w zakresie działalności dydaktycznej oraz naukowej z zagranicznymi ośrodkami naukowo-dydaktycznymi, ale z powodu pandemii realizowano ją w ograniczonym zakresie. Mimo to jeszcze przed pandemią zrealizowano bogaty program współpracy międzynarodowej. Prowadzono stałą współpracę z ośrodkami zagranicznymi, m.in. Hochschule für katholische Kirchenmusik & Musikpädagogik w Ratyzbonie. Wykładowcy brali udział w konferencjach zagranicznych. Organizowano kursy z udziałem zagranicznych gości. Wydawane jest międzynarodowe czasopisma „Folia Organologica”. W ramach kierunku Pedagogika – specjalności nauczycielskie prowadzono współpracę z Uniwersytetem w Karlstat, Szwecja: opracowano międzynarodowy kursu dydaktyczny wspólny dla studentów szwedzkich i polskich. Pracownicy Katedry Pedagogiki Specjalnej współpracowali z pedagogami specjalnymi pracującymi na Wydziale Polityki Publicznej Uniwersytetu w Opawie, jak również na Wydziale Pedagogiki Uniwersytetu w Hradec Kralowe. Także na kierunku Socjologia realizowana była szeroka współpraca międzynarodowa, wymiana studencka i nauczycieli akademickich.

Wydział Prawa i Administracji

Stała współpracą z Universidad de la Laguna (Hiszpania), Renmin University, Maastricht University, Ferenc Madl Institute of Comparative Law. Pracownicy wydziału realizują grant NAWA oraz aktywnie uczestniczą w programie Horyzont 2020. W ramach współpracy hiszpański uczony współprowadzi w semestrze zimowym dwa przedmioty po angielsku z polskimi wykładowcami. Doświadczenia z takiej formy współpracy są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia zajęć prowadzonych w językach obcych. Studenci wydziału, działający pod egidą UNESCO Chair zaangażowani są w działalność międzynarodowego stowarzyszenia naukowego ESACH.

Wydział Przyrodniczo-Techniczny

Realizowana była współpraca z ośrodkami zagranicznymi w zakresie badań naukowych i dydaktyki. Pracownicy uczestniczyli w wyjazdach, w ramach programu Erasmus +, w trakcie których brali udział w szkoleniach rozszerzających ich wiedzę oraz umiejętności dydaktyczne. Efektem udziału w tych szkoleniach było doskonalenie programów studiów.

W roku akademickim 2019/2020 w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska, pt. „Współpraca UO i UHK zwiększająca możliwości absolwentów na transgranicznym rynku pracy” studenci Uniwersytetu Opolskiego i Wyższej Szkoły Technicznej z Hradec Kralove uczestniczyli we wspólnych wykładach, warsztatach i stażach zawodowych.

Opracowanie na podstawie wydziałowych sprawozdań z realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia w roku akademickim 2019/2020.

W ramach współpracy międzynarodowej, studenci i pracownicy Uniwersytetu Opolskiego wyjeżdżają na studia i staże zagraniczne. Studenci i pracownicy są na bieżąco informowani o możliwościach wyjazdów w ramach programu Erasmus +. Prowadzone są działania promocyjne i aktywizujące pracowników do udziału w wyjazdach do zagranicznych ośrodków naukowo-dydaktycznych, do podejmowania projektów w ramach Uniwersytetów Europejskich.

Kontynuowana i rozwijana jest oferta zajęć prowadzonych w języku obcym, która obejmuje cały pakiet przedmiotów prowadzonych w językach obcych dla studentów zagranicznych. W roku akademickim 2019/2020 Uniwersytet Opolski oferował przyszłym studentom siedemnaście nowych, atrakcyjnych kierunków studiów, w tym kierunki prowadzone w języku angielskim oraz kierunki rozwijające umiejętność niezbędne do pracy wymagającej znajomości języków obcych. Między innymi: Master of Liberal Arts (studia drugiego stopnia; studia w j. angielskim); English Philology – Teacher Training Programme (studia drugiego stopnia); Angewandte Germanistik (studia drugiego stopnia). Nowością w roku akademickim były także kierunki przygotowujące do wykonywania zawodu wymagającego znajomości języków obcych: Bałkańska turystyka kulturowa (studia pierwszego stopnia); Język czeski w sektorze usług (studia pierwszego stopnia); Języki obce w służbie publicznej (studia pierwszego stopnia); Języki obce w turystyce (studia drugiego stopnia). Planowane jest tworzenie kolejnych kierunków w języku angielskim.

Niektóre jednostki Wydziału Nauk Społecznych posiadają i stale rozwijają ofertę zajęć dydaktycznych prowadzonych w języku angielskim. W minionym roku akademickim w Instytucie Psychologii zrealizowano szereg takich zajęć (m.in.: Cognitive psychology,

Developmental psychology, General psychology: emotions and motivation, Psychobiology, Psychology of social influence, Youth and child clinical psychology). Realizowane kursy dostępne były zarówno w semestrze zimowym, jak i letnim. Także na kierunkach Socjologia oraz Design i komunikacja, co roku oferowane są nowe kursy w języku angielskim. Kierunek Socjologia drugiego stopień jest cały prowadzony w języku angielskim.

Pracownicy Katedry Filozofii prowadzili zajęcia w języku obcym oraz zajęcia w języku nowożytnym dla kierunków z językiem polskim, jako wykładowym. W katedrach historycznych kilku pracowników prowadziło kursy ogólnouczelniane w języku angielskim oraz przedmioty w językach angielskim i niemieckim. Z kolei w Katedrze Muzykologii dwóch zaproszonych do współpracy profesorów z zagranicy prowadziło zajęcia zlecone: prof. Stefan Baier (Niemcy) – organy (zajęcia w języku angielskim i niemieckim); dr hab. Petr Koukal (Czechy) – Intonation and temperation of organ pipes (zajęcia w języku angielskim). Ponadto pracownik kierunku Praca socjalna prowadził dwa kursy w języku angielskim na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Wszyscy pracownicy prowadzący wyżej wymienione zajęcia posiadają biegłą znajomość języka angielskiego.

Dziekan Wydziału Filologicznego, dr Elżbieta Szymańska-Czapłak, informował bardzo szczegółowo o znaczeniu umiędzynarodowienia dla perspektyw rozwojowych wydziału. Kierunki anglistyczne cieszą się coraz większym zainteresowaniem studentów zagranicznych. Na szczególną uwagę zasługuje kierunek English in Public Communication, na który w roku akademickim 2019-2020 dołączyło 40 studentów z Chin (współpraca z Chengdu Institute Sichuan International Studies Universtity); poza tym duża liczba studentów przyjechała z Ukrainy. Drugim wysoce umiędzynarodowionym kierunkiem jest Master of Liberal Arts, na którym 80% studentów jest z zagranicy. Ciekawe jest też zainteresowanie studentów z Chin i Turcji kierunkiem English Philology – Teacher Training Programme, który oferuje kwalifikacje Ministerstwa Edukacji Narodowej do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego. Wysoka jakość kształcenia, ciekawy program studiów, a także bardzo dobra kadra dydaktyczna i badawczo-dydaktyczna stanowią silne atuty Wydziału Filologicznego i stają się przyczyną coraz większego zainteresowania oferowanymi przez wydział kierunkami prowadzonymi w języku angielskim. W roku akademickim 2019-2020 na Wydziale Filologicznym studiowało około 250 studentów z różnych krajów: m.in. Turcji, Ukrainy, Rosji, Hiszpanii, Indii, Chin, Kazachstanu, Tajwanu. Ponadto w Uniwersytecie Opolskim studia podejmuje młodzież z Azerbejdżanu, Egiptu, Iranu, Kamerunu, Tunezji, Uzbekistanu. Poza zdobyciem efektów uczenia się w wyniku studiowania na określonym kierunku, mają oni możliwość zaprezentowania historii, kultury obyczajów swoich krajów, podczas

organizowanych w Uniwersytecie Opolskim tak zwanych Dni Kultury na przykład Dni Kultury Afroamerykańskiej, czy też takiego wydarzenia jak Smaki Świata.

Należy także zaznaczyć, że w 2019 roku Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła ocenę programową na kierunku Socjologia. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z wnioskami zespołu oceniającego przyznała Certyfikat Doskonałości Kształcenia w kategorii Otwarty na świat – doskonałość we współpracy międzynarodowej kierunkowi Socjologia na Uniwersytecie Opolskim – studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnie akademickim.

III. PUBLICZNY DOSTĘP DO INFORMACJI O PROGRAMIE STUDIÓW, WARUNKACH JEGO REALIZACJI I OSIĄGANÝCH REZULTATACH

W tej części sprawozdania analizie poddano trzy zagadnienia. Pierwsze dotyczyło publicznego dostępu do informacji o programach studiów, warunkach ich realizacji i osiągniętych rezultatach, drugie dotyczyło współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, a trzecie monitoringu losów absolwentów kierunków prowadzonych przez wydziały.

Dostęp do informacji o programach studiów, warunkach ich realizacji i osiągniętych efektach jest możliwy dzięki dużej ilości i różnorodności kanałów komunikacyjnych. W Uniwersytecie Opolskim wykorzystywane są kanały informacji tradycyjne takie jak tablice informacyjne w budynkach Wydziałów i materiały informacyjne udostępniane podczas wydarzeń, imprez edukacyjnych jak również nowoczesne, takie jak strony internetowe, systemy dedykowane (USOS), portale społecznościowe oraz platformy zdalnego nauczania. Jak wynika z analizy sprawozdań, wszystkie wydziały w roku akademickim 2019/2020 udostępniały do publicznej wiadomości informacje o programach studiów na poszczególnych kierunkach, jak również o realizacji procesu nauczania i jego efektach uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Informacje te były zamieszczane na stronach internetowych poszczególnych wydziałów. Na stronach internetowych były umieszczane na bieżąco wszystkie aktualne informacje związane z procesem studiowania oraz procesem rekrutacji na kierunki prowadzone przez wydziały. Na stronach internetowych kierunków oraz w systemie USOSweb umieszczane były aktualne karty przedmiotów w języku polskim i języku angielskim. Karty przedmiotu zawierały pełne informacje o metodach weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i kryteriach oceny osiągnięć studentów.

W sprawozdaniach wszystkie wydziały deklarowały współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, jednak nie wszystkie podawały konkretne przykłady takiej współpracy w roku akademickim 2019/2020. Pojawiły się również informacje o ograniczeniu współpracy

zwłaszcza w drugiej połowie roku akademickiego 2019/2020 ze względu na pandemię. Przykłady aktywnej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w opracowywaniu programów studiów o profilu praktycznym II stopnia na kierunku Informatyka podaje Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki. Wydział Prawa i Administracji współpracuje z pracodawcami w kreowaniu zajęć na kierunku Obsługa Biznesu. Obydwa Instytuty, działające na Wydziale Przyrodniczo-Technicznym współpracują na bieżąco z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie doskonalenia programów studiów. Na stronie internetowej Instytutu Biologii znajduje się informacja dotycząca podjęcia współpracy przez Instytut z zainteresowanymi podmiotami. W Instytucie Inżynierii Środowiska i Biotechnologii w trakcie przygotowania programów nowych kierunki studiów (bioinżynieria środowiska i inżynieria odnawialnych źródeł energii) prowadzone były konsultacje i kierowane prośby o opinie programów studiów do interesariuszy zewnętrznych w tym głównie do pracodawców. Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej organizował cykliczne spotkania (w okresie lockdownu w formie telekonferencji), a także kierował zapytania w ramach konsultacji o opinie dotyczące proponowanych zmian w programach studiów. Mimo pandemii na kierunkach historycznych realizowano bliską współpracę z interesariuszami zewnętrznymi – dyrektorami szkół, muzeów, archiwów itp. placówek, zajmujących się popularyzacją wiedzy historycznej. W Instytucie Psychologii interesariusze zewnętrzni byli zapraszani do opiniowania programów studiów. Możliwość takiej współpracy była również dyskutowana indywidualnie z poszczególnymi interesariuszami. Na Wydziale Filologicznym nowo tworzone programy były współtworzone lub opiniowane przez ekspertów z otoczenia społeczno-gospodarczego. Zmiany w programach też dokonywane były w oparciu o konsultacje. Na stronach kierunków znajduje się zakładka Współpraca, gdzie interesariusze zewnętrzni mogą zapoznać się z dotychczasowymi działaniami podejmowanymi w ramach współpracy, zaproszeniem do współpracy oraz wypełnić ankietę służącą opiniowaniu programów kształcenia. Na stronie tej można zapoznać się z wnioskami wynikającymi z przeprowadzonej analizy odpowiedzi i propozycji zawartych w ankiecie, jak również z opinią pracodawców przyjmujących studentów wydziału na staże. Wydział Lekarski podejmował współpracę z pracodawcami celem wypracowania odpowiedniego systemu monitoringu programu studiów. Przedsiębiorcy są włączeni do Rady Programowej kierunku lekarskiego. Są to konsultanci medyczni województwa opolskiego reprezentujący różne dziedziny lekarskie. Na podstawie ich opinii wprowadza się zajęcia fakultatywne uatrakcyjnijające zajęcia oraz odzwierciedlające kluczowe z punktu widzenia środowiska lekarskiego problemy etyczne i zdrowotne.

Większość podejmowanych na wydziałach działań w zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi była podawana do publicznej wiadomości na stronach internetowych wydziałów, jak również były sporządzane protokoły ze spotkań, które przechowywane są w dokumentacji wydziałowej.

Trzecim analizowanym obszarem były monitoring losów absolwentów. Na pytanie czy był prowadzony monitoring losów absolwentów na prowadzonych przez wydział kierunkach, wszyscy udzielili odpowiedzi, że monitoring w tym zakresie realizuje Akademickie Centrum Karier. Można z tego wyciągnąć wniosek, że na poziomie wydziału takie badania nie były prowadzone. Jedynie Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej wskazał, że monitoring absolwentów kierunków był prowadzony przez Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów, które powstało przy Instytucie Politologii, który za pośrednictwem CZAS'u w okresie od listopada 2017 roku do września 2019r. realizował projekt POWR.03.01.00-00-S044/17 „Programy Stażowe dla studentów Instytutu Politologii UO” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Również Wydział Filologiczny wskazywał, że we własnym zakresie monitorował losy swoich absolwentów, a wnioski z przeprowadzonej oceny opublikuje na stronie internetowej wydziału.

IV. DOBRE PRAKTYKI

Wybrane przykłady dobrych praktyk realizowane w wydziałach i jednostkach ogólnouczelnianych prowadzących działalność dydaktyczną w Uniwersytecie Opolskim w roku akademickim 2019/2020:

Wydział Chemii
Samokształcenie pracowników w zakresie użycia zdalnych form nauczania. Adaptacja poszczególnych treści kształcenia do odpowiednich form nauczania (zdalnie/hybrydowo/kontaktowo).
Wydział Ekonomiczny
W sprawozdaniu brak przykładów dobrych praktyk
Wydział Filologiczny
Organizacja sprawnego przepływu informacji poprzez opracowanie newslettera, który drogą mailową regularnie docierał do pracowników wydziału. Zamieszczane na bieżąco na stronie wydziału w czytelnych zakładkach posegregowane według tematów i ich wagi informacje dla studentów. Systemowe wsparcie dla pracowników poprzez organizację cykl szkoleń grupowych,

zewnątrznych i wewnętrznych prowadzonych przez Pełnomocnika ds. e-learningu, szkolenia indywidualne prowadzone przez koordynatorów kierunków, helpdesk na stronie wydziału, stworzenie stanowisk dla pracowników do pracy zdalnej z pomieszczeń Uniwersytetu Opolskiego oraz przekazanie laptopów do akademika by umożliwić wypożyczenie sprzętu studentom.

Na bieżąco, w sposób przejrzysty, dwujęzycznie, publikowanie informacji związanych z kształceniem zarówno na stronach jednostki, w BIP jak i w systemie USOS

Wydział Lekarski

Monitoring preferencji studentów w zakresie doboru szpitali do odbycia praktyk.

Szkolenia i powstanie wydziałowej platformy Moodle do nauki zdalnej.

Powstanie nowych Studenckich Kół Naukowych: Neuron i X-ray.

Identyfikacja zagranicznych ośrodków naukowych z obszaru nauk medycznych z podpisanymi umowami wymiany studentów w ramach Erasmus +.

Ciągła współpraca z konsultantami medycznymi województwa opolskiego w celu weryfikacji i wzbogacenia programu studiów na kierunku lekarskim.

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

W sprawozdaniu **brak** przykładów dobrych praktyk

Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej

Zabezpieczenie na poziomie Wydziału w dostęp do licencji oprogramowania i aplikacji (Office365, Zoom), które umożliwią płynne przejście na tryb zdalny oraz realizacja działań bieżących w przestrzeni internetowej.

Organizacja działań w wielu wymiarach: administracyjnym, dydaktycznym oraz studenckim w przestrzeni zdalnej w oparciu o opracowane wcześniej zamierzenia strategiczne i projakościowe.

Wydział Nauk Społecznych

Prowadzenie zajęć w języku angielskim, w których uczestniczyli studenci z wymian międzynarodowych.

Osoby zainteresowane udziałem w wymianie mogły zapoznać się z aktualizowanymi na bieżąco informacjami zamieszczonymi na stronie Instytutu, jak również skorzystać ze wsparcia Biura ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą;

Baza zajęć w języku angielskim oferowana przez pracowników Instytutu była stale poszerzana i modyfikowana zgodnie z zapotrzebowaniem studentów;

Zaangażowanie pracowników we współpracę w międzynarodowych projektach i zespołach badawczych.

Przekazywanie aktualności przez blog na stronie Katedry Filozofii, a także na fanpage'u

kierunków Praca socjalna i Socjologia.

Stała łączność z absolwentami i organizacja Balu Filozofa, na którym spotykają się absolwenci i aktualni studenci kierunków filozoficznych.

Pozyskanie opinii na temat atrakcyjności oferty edukacyjnej Wydziału Nauk Społecznych na Uniwersytecie Opolskim oraz efektywności podejmowanych działań promocyjnych.

Wydział Prawa i Administracji

Współprowadzenie zajęć z zagranicznymi wykładowcami,

Bogata oferta kursów w językach obcych.

Stała (pomimo pandemii) współpraca z ośrodkami zagranicznymi,

Pomoc studentom w umiędzynarodowieniu,

Stały monitoring zajęć prowadzonych w formie zdalnej.

Stała aktualizacja informacji na temat studiów na stronie internetowej Wydziału,

Publikowanie najważniejszych informacji na profilu FB Wydziału,

Stała współpraca z Biurem Dydaktyki i Spraw Studenckich,

Wydział Przyrodniczo-Techniczny

Sukcesywne i wszechstronne informowanie na bieżąco studentów i pracowników o zachodzących zmianach dot. realizacji programu studiów i funkcjonowania Wydziału Przyrodniczo-Technicznego w okresie pandemii.

Wyposażenie sal dydaktycznych w nowy sprzęt optyczny (kamery internetowe w salach laboratoryjnych) niezbędny doprowadzenia zajęć w formie zdalnej).

Oddanie do użytku nowych sale dydaktycznych, co pozwoliło na większy komfort prowadzenia zajęć, a to z kolei przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia.

Zwiększenie liczby studentów rekrutujących się na studia prowadzone w języku angielskim – Biologia w zakresie Paleobiology.

Umożliwienie studentom Wydziału uczestniczenia w stażach zagranicznych, finansowanych w ramach projektu INTERREG.

W ramach projektu pn. „Zintegrowany Rozwój Uniwersytetu Opolskiego” modyfikowany był program studiów kierunku Odnawialne Źródła Energii w współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Wydział Sztuki

Zamieszczanie bieżących informacji na stronie internetowej wydziału i profilach społecznościowych.

Częste zebrania on-line pracowników umożliwiające przekazywanie informacji na temat aktualnej sytuacji oraz pozwalających na wymianę poglądów oraz doświadczeń w nowej sytuacji nauczania zdalnego.

Stworzenie programu wypożyczeń krótkoterminowych i długoterminowych aparatury specjalistycznej w tym sprzętu komputerowego.
Wydział Teologiczny
W sprawozdaniu brak przykładów dobrych praktyk
Studium Języków Obcych
Intensywne wykorzystywanie mediów społecznościowych (Facebook) w celu sprawnej komunikacji ze studentami. Tworzenie przez prowadzących zajęcia prywatnych stron internetowych, poprzez które komunikowano się ze studentami. Prowadzenie dodatkowych konsultacji dla studentów o różnych porach, również wieczorem.
Studium Wychowania Fizycznego i Sportu
W sprawozdaniu brak przykładów dobrych praktyk

Opracowanie na podstawie wydziałowych sprawozdań z realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia w roku akademickim 2019/2020.

Jak wynika z informacji zawartych w powyższej tabeli prawie wszystkie wydziały wymieniają dobre praktyki, które były stosowane w roku akademickim 2019/2020. Najczęściej pojawiające się przykłady dobrych praktyk to prowadzenie zajęć w językach obcych, współpraca z zagranicznymi ośrodkami dydaktyczno-naukowymi, współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, szkolenia umożliwiające korzystanie z platform e-learningowych w nauczaniu zdalnym, szeroka oferta zajęć dydaktycznych zorientowanych na umiędzynarodowienie, a także wykorzystanie stron internetowych oraz mediów społecznościowych w celu sprawnej komunikacji ze studentami.

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Z analizy sprawozdań nadesłanych z poszczególnych wydziałów i jednostek ogólnouczeniowych prowadzących działalność dydaktyczną wynikają następujące wnioski:

1. Proces kształcenia, pomimo trudnej sytuacji związanej z pandemią, przebiegał we wszystkich wydziałach i jednostkach ogólnouczeniowych bez większych zakłóceń.
2. Nauczyciele akademicy bardzo szybko dostosowali się do nowej rzeczywistości i podjęli nauczanie zdalne z wykorzystaniem w pierwszym etapie wszystkich możliwych narzędzi pracy a w drugim etapie platformy MS Teams i pomocniczo Moodle.
3. Zajęcia były prowadzone zarówno w trybie synchronicznym (udział studentów i nauczycieli w zajęciach realizowanych w tym samym czasie, ale w różnych miejscach)

oraz asynchronicznym, kiedy studenci nie musieli uczestniczyć w zajęciach jednocześnie z nauczycielem akademickim, a student zdobywał wiedzę samodzielnie, w oparciu o materiały wskazane i/lub dostarczone przez prowadzącego przedmiot.

4. Pomimo czynionych starań nie wszystkie przedmioty zawarte w harmonogramach studiów udało się zrealizować w terminie, ze względu na niemożność realizacji efektów uczenia się zawartych w kartach przedmiotów. Dotyczyło to w głównej mierze przedmiotów praktycznych oraz niektórych praktyk. Zajęcia te były realizowane w innej formie i późniejszym terminie.
5. W ograniczonym zakresie kontynuowano współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, wykorzystując ich opinie w doskonaleniu procesu nauczania.
6. Żaden z wydziałów nie prowadził wewnętrznego monitoringu losów zawodowych swoich absolwentów. Większość deklarowała w tym zakresie współpracę z Akademickim Centrum Karier. Również pojawiły się uwagi, że nie ma ustawowego obowiązku prowadzenia takiego monitoringu, a poza tym skoro istnieje Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych, który dostarcza wiarygodnych informacji o sytuacji absolwentów polskich uczelni na rynku pracy to nie widzą potrzeby zajmowania się tym zagadnieniem na poziomie wydziałów. Należy jednak zaznaczyć, że wymieniony powyżej system monitoruje jedynie **ekonomiczne** losy absolwentów, a wnioski z takiego monitoringu w żadnym stopniu nie stanowią materiału na podstawie, którego można doskonalic programy studiów i kreować kierunki zgodne z zapotrzebowaniem ze strony rynku pracy w tym rynku lokalnego.
7. Pomimo pandemii podtrzymywana była współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowo-dydaktycznymi. Wspierana była międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia, a w przyszłości wymianą studentów i kadry.
8. Wszystkie wydziały deklarują, że zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia. Brak jednak informacji o zatrudnieniu absolwentów, gdyż jak wspomniano wcześniej wydziały nie prowadzą monitoringu karier zawodowych swoich absolwentów.

Dążąc do doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia uważa za celowe:

- Opracowanie metod i narzędzi zarządzania System Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim. Inaczej to formułując chodzi o przejście z zapewniania i doskonalenia jakością kształcenia do zarządzania jakością kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.
- Dalsze doskonalenie narzędzi, metod i technologii informatycznych pozwalających na realizację zakładanych efektów uczenia się i ich weryfikację w przypadku kontynuowania nauczania zdalnego.
- Zapewnienie i dbałość o infrastrukturę technologiczną umożliwiającą prowadzenie kształcenia zdalnego.
- Zwiększenie atrakcyjności Uniwersytetu Opolskiego, jako uczelni goszczącej studentów zagranicznych.
- Skuteczne promowanie polsko- i obcojęzycznej oferty dydaktycznej Uniwersytetu Opolskiego przygotowanej z myślą o studentach zagranicznych.
- Umożliwienie pracownikom podnoszenia ogólnych kwalifikacji, np. w zakresie znajomości języków obcych, wykorzystania nowoczesnych technik nauczania zdalnego, a także wykorzystania technik informatycznych w nawiązywaniu współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi.
- Wykorzystywanie procedury audytu, jako narzędzia doskonalenia działań projakościowych.
- Opracowanie programu promowania dobrych praktyk w celu podnoszenia, jakości kształcenia.
- Zintensyfikowanie działania w zakresie współpracy z podmiotami zewnętrznymi w zakresie możliwości odbywania praktyk, wizytacji i stażów przez studentów oraz współpracy naukowo-dydaktycznej, przynoszące wymierne obopólne korzyści - kompetencje zawodowe, stopnie naukowe.

Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia

Dr Maria Bucka

Opole, 25 luty 2021 r.